

MEGJEJENÉS, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Ciuj-Kolozsvár, St. Barón
2. Póp. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
K. N. Sz. — 350

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adnak vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 620

Félévre — — 320

Negyedévre — — 170

Egy hónapra — — 60

Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej

Bukarestben — — 3.50

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — 25 ck

Egy szám — — 1.50 ck

1924 április 25 Péntek

Ciuj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 94. szám

5684. Niszán 21

Averescu és a zsidókérdés

A néppárt vezére, Averescu, Focsniban nagy beszédet mondott, melyet teljesen a zsidókérdésnek szánt. A néppárt korifeusai szerint Averescu ezt a beszédét a zsidóság felé való közeledésnek szánta és így nem érdektelen, ha ezen intenció szempontjából nézzük meg: milyen az a felfogás, amely, legalább Averescuék véleménye szerint, közeledést jelent a zsidósághoz.

Averescu beszéde meglehetősen rendszertelenül ragadja ki a zsidókérdés nagy problémáit. Megállapításai sok tekintetben helyesek, anélkül azonban, hogy kérdés a gyökereit is megvizsgálja. Averescu szerint a zsidókérdés mindenekelőtt „a számbeli szaporodás” kérdése és minden differenciát a zsidóság nyugati helyzete és a multbeli román-zsidó politika között abban lát, hogy Romániában sok zsidó él, külföldön, így például Olaszországban kevés. A legsúlyosabb hibája a zsidóságnak, hogy „favorizálják a számbeli szaporodást”. Régi vád ez, s volt idő, amikor Plehve kormánya egyszerűen azt akarta megtiltani a zsidó anyáknak, hogy — szüljenek! Averescu azután rátér a városokban lévő zsidóság aránylag nagy számára, természetesen elhallgatva azt, hogy milyen borzalmas eszközökkel hajszolták annak idején ki a zsidókat a falvakból és szorították be kijelölt városok, sőt városrészek zónáiba, ahol minden gazdasági bázist elvontak tőlük: szabadfoglalkozást nem üzhettek, iparengedélyt nem kaphattak, állami szállításokban részt nem vehettek stb. Nem a zsidóságon mult tehát, hogy a városokban laktak, s nem szerezhettek földet, hogy az a faluhoz kösse.

Általában véve Averescu a zsidóságot kisebbségként kezeli, kiköti azonban, hogy az állami életbe ne illeszkedjenek úgy be, mint elkülönített, tehát kisebbségi kategória. Kifejezője, hogy miután a zsidóság állampolgári jogokat nyert, különböző természetű és tisztára zsidójellegű áramlatokat létesít. Nem tudjuk, mit ért e „zsidójellegű áramlatok” alatt Averescu, de mindenesetre jellemző az a megjegyzése, amelyet beszéde után mondott: „Amikor zsidókról beszéltem, nem gondoltam a pártunk tagjaira, hiszen a jelenlevők kivételek.” Ezek szerint nem idegen áramlat az, ha a zsidóság a néppártban vesz részt, ellenben ártalmas és káros, ha például a liberálisok sorában foglal helyet és természetesen „idegen áramlat”, ha mint zsidó kisebbség a maga népi kultúrájának és népi valóágának kiván védelmet biztosítani.

Egész természetes, hogy az „antiszemitizmusnak nevezett feszültség” is foglalkoztatja Averescut. Természetesen ennek is a zsidók magatartása az oka. És itt Averescu igen érdekes megállapítást tesz, amelynek pszichológiai momentumai nagyon érthetőek. Ezek szerint a zsidóság azzal hálálta meg, hogy „emberségesen fogadták nálunk és az aktivitás minden ajtaját, utját megnyitottuk előttük”, hogy messze tőlmennek a határokon és feljogosítva érzik magukat, hogy országunkban „hazafiasság dolgában a született románok hazafiasságát tulszárnyalják.” Mi semmiesetre sem vagyunk azoknak a pártfogói, kik pápábbak akarnak lenni a pápánál és polgári jogait mindjárt úgy értelmezik, hogy hazafiasságuknak szertelen, kihívó példáját akarják adni. Ismerjük ezt a típust a multból és gyökereit is könnyen megtaláljuk: a gyors egybeolvadniakarságunk provokáló fitogtatása ez. Mi elítéljük a zsidó önmegtadagnak ezt a provokáló fajtáját és egyáltalán nem azonosítjuk magunkat azokkal, akik két kézzel tolnak el maguk mellől mindenkit, és elsősorban zsidó testvéreiket, csak hogy országunk közéletének politikai előterébe kerülhessenek. Mi igenis, mint zsidók akarunk résztvenni a román közéletben, ezt soha le nem ta-

gadva. De viszont egyforma jogot formálunk az ország minden polgárával ahhoz a hazafisághoz, amely számunkra nem frázis, de jelenti azt a törekvést, hogy azt az állami közösséget, melyhez hozzátartozunk, kulturában, gazdaságilag, az emberi jogok minél teljesebb birtokában, a demokratikus haladás minél szélesebb korlátai között előrevigyük, fejlesszük, mindannyiunk üdvére, boldogulására. Nem fogadjuk el és nem fogadhatjuk el az állampolgári, a hazafiúi értekezésnek azt a módját, hogy nekünk, zsidóknak ne lenne jogunk épüget akarni annak az országnak boldogulását, fejlődését, melynek polgárai vagyunk, mint ez ország bármilyen nemzetiségű, akár az uralkodó nemzetségekhez is tartozó polgárának. Viszont a mi hitünk az, hogy ennek az országnak és minden országnak, ahol élünk, úgy lehetünk őszinte, derék és hasznos polgárai, ha azokat az értékeket, melyet zsidóságunk jelent, ősi tradíciókat, ötezer éves kulturánk erejét, hozzákötjük az ország értékét jelző csokorhoz, amely Jorga szerint annál szebb, annál illatosabb, minél többfajta és minél fejlettebb kulturák virágai-ból van összekötve.

Averescu, amikor egyfelől szemére hányja a zsidóság egyes rétegeinek, hogy hazafiságában provokálóan tul akarják licitálni az uralkodó nemzetiséghez tartozókat, megállapítja, hogy „nem volt a zsidóságnak ideje, hogy lelkületét hazaszeretet dolgában megformálja olymértékben, hogy leekét adhasson azon népeknek, amelyek egyhelyben maradtak”. Am fogadjuk el, — feltéve, de meg ne engedve, Averescu megállapítását: tehet a zsidóság erről? Vajjon nem szivesen maradt volna-e a zsidóság egyhelyben, vajjon nem-e szivesen váltott volna törzsköcs lakossá abban a faluban, vagy városkában ahol megszületett. Averescu jól ismeri Románia mult félszázadbeli történetét és ennek lapjairól leolvashatja a választ és könnyen megtudhatja, hogy nem a zsidóságon mult, hogy mint alkalmatlan idegent — bár már nagypapja is ottlakott, — eltoloncolhatták, kikergethették otthonából. Valóban igaza van Averescunak, a hazafiság kérdéséhez hozzátartozik az egyhelybenmaradás kérdése is. Valóban igaza van, nem lehet attól igaz hazafiságot várni akit hajtna lehet, faluról- városba, városokból messzi idegenbe. És ennek a házszárak nemcsak csendőrszurony az eszköze, de azok a gazdasági intézkedések is, amelyek a megélhetést teszik lehetetlenné és a nyomor, a gazdasági lerontás fényegető veszedelmével pótolják a csendőrszuronyt! Averescu bizonyára ismeri azt a galaci esetet, mely annak idején az egész világ figyelmét felhívta, amikor „a külföldi protektorátus nélküli idegen” galaci zsidókat a tengerbe szorították, hogy ott vegyék át őket a török hatóságok!

Averescu két táborra osztja a zsidóságot. Azokra, akik már Romániában — talán csak a régi regátban, — begyökeresedtek és azokra, akik idegenből özönlének be. De ne felejdje el se Averescu, se egyetlen párthive, de senki, ki magát emberiesen gondolkodónak vallja, hogy például azokat az „ajnából beözönlő zsidókat nem a kalandos szellem, de programok dühe hajtotta és nincs senki, egyetlen zsidó család sem, amely elvágyakozna otthonából, a megszokott környezetéből, a szülőföldjéről, ha külső, rajtakívül álló momentumok nem kényszerítenek erre.

Viszont áll ennek a megfordítottja is, a hazafiságnak valóban az a kulcsa: hogy békében és boldogan éljük országunk hatarai között. Tudjuk például azt, hogy a román közéletben milyen jelentős szerepet visznek a régen bevándorolt görögök. És ime, nem vonnak ezek

hazafiságát soha kétségbe azért, mert apjuk, nagypapjuk idegenből szakadt ide. És ez természetes is, mert a jó hazafiság nem függhet attól, hogy apánk, nagypapánk mikor lett ez ország polgára, de függ attól, hogy az ország határain belül mikor találta meg azt a nyugalmat, mely a békés, helyhez kötött munkának feltétele, mely a hazafiság igazi érzésének áldott virágágya.

Averescu tábornok beszéde nem jelent közeledést a zsidósághoz. Mert hiszen egy elköpött és gyökértelen ideológiából merítette megállapításait. Ha valóban közeledni akar ő és pártja, akkor ki kell vessen magából minden régi előítéletet; a zsidósághoz való közeledést nem szabad leereszkedésnek vennie, de felül-emelkedésnek arra a magosságra, ahol az emberi értékek alapján ítélnék, nem pedig faji és nemzetiségi szempontból. Mindenesetre becsüljük Averescuban magát a szándékot és örvendeni fogunk, ha e szándék megtalálja a helyes utat.

Japán gyarmatosító tervek Nyugatmexikóban

Berlin, április 24. A japán-amerikai konfliktusról jelenti a „Berliner Tageblatt” Newyorkból: A Washingtonba érkező jelentések szerint a japán földművesek és iparosok gyarmatosítási terveket készítenek elő a mexikói nyugati partokon. Sinaloa államba már több százan meg is érkeztek. Tokiói jelentés szerint a visszahívott amerikai ügyvivő bucsuebédjét bojkottálták, ugyancsak bojkottálták a Kaliforniából érkező árukat.

A görög köztársaság védelme

Athén, április 24. Görögországban tíz évi időtartamra törvényt léptettek életbe, amely szigorú büntetéseket ró a köztársaság ellen elkövetett üzelmekre.

Az oroszok barátságosan fogadják a román határkérdés-bizottságot

Bukarest, ápr. 24. A Dnyesztermenti határkérdések elintézésére kiküldött román-orosz vegyes bizottság román tagjai Kamenec Podolskából hazaérkeztek és jelentést tettek a kormánynak. Jelentésük szerint az oroszok igen udvariasan fogadták őket és kifejezést adtak azon kívánságuknak, hogy a bizottságok ezután is folytassák tevékenységüket, úgy mint a bécsi konferencia előtt.

Az angol hajómunkások felvették a munkát

London, április 24. A hajómunkások kizárása megszűnt. A munkát az egész vonalon felvették.

Katasztrófális tűz Chicagóban

Chicago, ápr. 24. Chicago egyik legnagyobb áruháza kigyulladt és teljesen leégett. A mentési munkálatok során husz tűzoltó életét vesztette, tizenkettő pedig súlyos sérüléseket szenvedett.

Trockij a beszarabiai kérdésről

Páris, április 24. (Rador.) Trockij a külföldi újságírók előtt kijelentette, hogy Oroszország nem akar casus bellit csinálni a beszarabiai kérdésről. A bécsi konferencia meghiusulása csak azt jelenti, hogy Oroszország sohasem fogja szankcionálni Beszarabia lecsatolását.

Aláírták a petróleumjárdékok eladására vonatkozó konvenciót

Bukarest, ápr. 24. Ma reggel aláírták a kereskedelemügyi minisztériumban az állami petróleumjárdékok eladására vonatkozó konvenciót a petróleumfinomítók szövetségével. A petróleumfinomítók részéről a szerződést a Kometa-társaság írta alá.

módunkban
ésére állani.

ár, Calea Vic-
a) 2. sz. alatt

Koetitz

GRADL ETC.

ard Quinet 3/1.
zám: 34—62

k:

egyen-

ajgyári

elye

yapot-

nk:

zi,

eti,

dai

ések

sát.

515

ca) 14.

-u.) 10.

Kant Immánuel

Nagy emlékünnap a híres bölcsész kétszázéves születése évfordulóján

(Königsberg, ápr. 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kétszáz éve, hogy Kant Immánuel, Németország nagy gondolkodója megszületett. Ezt az emléknapot a német tudományos világ különböző ünnepeivel ülte meg. A külföldről is sok tudós jött Königsbergbe, Kant születési és működése helyére. A vendégeket dr. Lochmeyer főpolgármester köszöntötte. Az ünnepségen a birodalmi elnök dr. Jarres helyettes kancellárral képviseltette magát. A miniszter hosszú beszédben fejezte ki, hogy a világ csak akkor léphet a konszolidáció útjára, ha a vezetőket Kant szelleme tölti el. Braun miniszterelnök kifejtette Kantnak az örök békéről alkotott eszméit. Az ünnepséget a Kant-társaság diszülése zárta be. Az ülésen az amerikai, a keleti országok tudományos egyesületeinek képviselői, továbbá angol, amerikai, argentinai és japán tudósok jelentek meg.

(Kant külső jellemzése)

A jubileum alkalmából Hochdorf filozófiai író tollából Kant-könyv jelent meg, amelynek egyik fejezete Kant külsejét ismerteti. E fejezetből valók az alábbi sorok:

Besétt melle olyan homoru volt, hogy a háta kidomborodott. Kabátja rendetlenül lógott le róla, úgy, hogy némelykor a földet surolta. A mellidiszként használt fehér csipke rosszul állott a keskeny alakján.

A hatalmas fej nagyon is szerény testen nyugodott és a kőponyának jórészét paróka fődte. Kant kortársainál — ezt képekről és metszetekről látjuk — a paróka fejedelmi külsőt kölcsönzött, az ő esetében azonban fölösleges dísz volt. Homloka teljes ivelésében látható volt és az orr fölött egyenes vonalban emelkedett. A homlok mutatta különben az ember rendkívüli mivoltát. Aki Kant arcába mélyedt, észrevehette, hogy alsó ajka vastag volt és lazán lógott és ha valaki külseje után akarta volna megítélni jellemét, inkább gyöngeségre és barátságtalanságra kellett volna következtetnie, semmint energiára, vagy az élet szeretetére.

Szemeit csak félig lehetett látni és alig lehetett megállapítani színét és fényét. Valahogy olyan volt a szeme, mint a vadászé, aki türelmesen áll töltött fegyverrel lesben. Ha kiállt alsó ajka beszéd közben mozgott, arcán gunyos vonaglás cikázott.

(Filozófiája dióhéjban)

Immanuel Kant 1724 április 22-én született Königsbergben, amelyből halála napjáig nem is került ki. Kant a bölcséletet új alapokra helyezte. A dogmatizmus helyébe a kritikai módszert alkalmazta, elsősorban az értelem hatalmát és erejét vizsgálta és mindazokat a lehetőségeket, amiket az emberi tudattal elérni lehet. A filozófia nagy kérdései szerinte: Mit tudhatok? Mit tegyek? Mit remélhetek? Mi az ember? Az első kérdésre a metafizika felel, a másokra az erkölcs, a harmadikra a vallás, a negyedikre a tudomány. A filozófusnak tehát meg kell határoznia az emberi tudás forrásait, a tudás okos felhasználását és a gondolkodás lehetőségeit.

1786 és 1797 között Friedrich Wilhelm uralkodásával reakciós világ jött Németországba. Cenzura és más megszorító rendelkezések gátolták a szellem szabad fejlődését. Zedlitz minisztert Wöhlner váltotta fel, aki nem jó szemmel nézte a königsbergi professzor tanításainak friss szellemét. Kieszközölte az uralkodónál, hogy levelet írjon Kant Immánuelnek, amelyben többek között ezek állanak: „Legmagasabb személyünk már jóideje megbotránkozással nézi, hogy Tudósságod a Szentírás és a Kereszténység némely alapvető tanításával mint él vissza, ami különösen a „Religion innerhalb der Grenzen der blossen Vernunft“ című munkájában látszik. Kívánjuk, hogy a jövőben hasonlót el ne kövessen, hanem tanítói kötelességéhez képest tekintélyével és tehetségével hasson oda, hogy a Mi atyai intenciónk szerint működjön. Ha azonban renitenciát ven-

nénk észre, úgy számíthat kellemetlen intézkedések folyamatbátételével.”

(Kant és a reakció)

Ezt az átiratot Kant legbizalmasabb barátainak sem mutatta. Nagy belső küzdelmei voltak. Egy feljegyzését, amelyet abban az időben írt, megtalálták és muzeumba helyezték. A feljegyzés e szavakból állott: „Belső meggyőződést letagadni, vagy visszaszívni aljasság. De halgatni, mint ebben az esetben, alattvalói kötelesség. És ha mindannak, amit az ember mond, mindenkor való igaznak kell lennie, mégsem kötelesség, hogy az ember minden igazságot nyilvánosságra hozzon.”

Ez volt az egyetlen út, ami Kant számára

Taktikáznak az oroszok Londonban

Egy angol lap az angol-orosz konferenciáról. Orosz vádak Macdonald ellen. Miért megy Nincsic Franciáországba? Trockij véres háborút jósol

(London, április 24. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A „Daily Mail“ az angol-orosz konferenciáról ír és megállapítja, hogy az orosz delegátusok nem azért jöttek Londonba, mint egyesek hittek, hogy elismerjék az orosz adósságokat és garantálják azok visszafizetését sok ezer angol számára, hanem azért, hogy Anglia jogos követeléseivel szemben fantasztikus ellenkövetelésekkel lépjenek fel, amelyek felül is mulják ezeket a tartozásokat.

A Reuter-ügynökség jelenti Moszkvából, hogy ott nagy eselődést okozott Macdonald beszéde. Az „Izvestia“ konstantálja, hogy Macdonald az angol bankárok súlyos követeléseit akarja megvédeni, de ezeknek teljesítése az egész szovjetrendszer módosítását vonná maga után.

A Reuternek jelenti Moszkvából, hogy az ottani vasutak kongresszusán Trockij hevesen támadta az európai hatalmak politikáját és felháborodását

nyitva maradt. Mert ha nyilvánosan ellenszeggül, nemcsak magának árt vele, hanem az ügynek is. A királyi átiratra ebben az értelemben felelt. visszatartotta mindenképp előtt azokat a szemrehányásokat, amelyekkel az uralkodó illetve, bebizonyította azok alaptalanságát és megígérte, hogy a vallást ezentúl kikapcsolja nyilvános felolvasásai és témái köréből.

1802-ben Kant szelleme lassankint elhomályosult. Ő maga is tudatában volt eának és ezért minden legkisebb ügyét is papírosra vetette. A jegyzetek, amelyek érdekesen mutatják Kant hatalmas lelkének hanyatlását, a königsbergi muzeumban vannak.

1804-ben halt meg.

Rádió-koncerten

Mi újság az etherben? Etherstarok. Rádió-kultura Bécsben

(Bécs, április 24. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Bécs gazdajai hamar váltogatják a narkotikumokat. A kokainizmus, a morfinizmus, spirítizmus, hipnotizmus és a híres kártyabotrányok után ma új láz lett urrá a város előkelőbb negyedeiben: a rádióláz. Igaz, hogy ez a betegség, ha ugyan annak lehet nevezni, sokkal erősebb és nemesebb, mint a megelőző narkotikumjárványok, de a rádióláz is már valóságos szenvedéllyé nőtte ki magát és miként egy évvel ezelőtt még divat volt, hogy minden családban legalább egy kokainista legyen, addig ma már minden „jobb“ házban a rádióapparátus a divat.

(Ótórai rádiókoncerten)

Az ótórai teák, a spirítizma szeánszok helyét a rádiószeánszok foglalták el. Egy ilyen rádiószeánszra voltam hivatalos tegnap este, amelyet K. bankigazgató rendezett ismerősi tiszteletére. Az igazgató pazar könyelemmel berendezett lakásában már egész kis társaság leste feszülten az ominózus öt órát izgatót türelmedenséggel, mint a szenvedélyes hazárdörök zöldasztal körül az első kártya leosztását. A hitetlen bántult meg a laikusok számára megfoghatatlan csodát, az írószatlon feketélő kis lakkazetát, különös formájú villanylámpáival és alig néhány gombból, drótból és csavartól konstruált primitív szerkezetét.

Pont öt órákor a házigazda néhányat csavart a szerkezet egyik fogantyuján, a lámpák kigyuladnak és az asztalon sötétlő tölcser titokzatos öbléből tisztán, minden melléközejtől mentesen csendül ki a rádiókoncert láthatatlan konferenciájának baritonja.

— Itt radioheaphon, leadóállomás. Hölgyeim és uraim mai rádiókoncertünket Strauss Donauvalcerével kezdjük meg.

Ajtó, ablak zárva — honnan hatolnak be a finom etheri messzeségből ideszűrődő, nem tulságosan erős, de kristálytisza akkordok: Grieg: Solweigsliedje, Faust: Margarethen-áriája és Bécs legszenzációsabb operettujónásának, a Gratin Maricának slágerzenészműve. Egész estét kitöltő koncertprogram. A társaság valósággal frappirozva hallgatja a zenét és minden egyes szám után szinte reflexszerűen felhangzik a taps, az embereknek

fejezte ki az angol politika elbizakodott hangja miatt. Utalt a londoni konferencia kudarcára és lehetségesnek jelentette ki, hogy a külföldi előlegekre Oroszországnak nincs feltétlen szüksége, Oroszországnak fejleszteni kell katonai kémiaját, repülésügyét, katonai hatalmát, mert a jelenlegi helyzet elviselhetetlen és ez előbb utóbb véres háborúra vezethet.

Belgrád, április 24. Nincsic külügyminiszter tegnap este hirtelen Marseillesbe utazott. Az utazás célja hivatalosan a miniszter beteg anyjának meglátogatása. Politikai körökben azonban úgy tudják, hogy a hirtelen elutazásnak oka az a Párisban megnyilvánult kívánság, hogy Szerbia közzölje, milyen álláspontot foglal el a beszarabiai kérdésben. Belgrádban az a vélemény, hogy ez a kérdés nem tartozik a Romániával való szövetség kereteibe.

még meg kell tanulni, hogy a rádióknak éppoly nem jár taps, mint a moziak.

(Rádióújságok és rádiózsurok)

A konzervatív Középeurópában Bécs az első etappe, ahol a rádióláz kitört és hogy milyen mohón szedi híreit, azt csak azt tudja elképzelni, aki ennek a mohón élő minden internacionális szélsőséget oly intenzíven magabaszívó modern Babilonnak fejlődési talentumát és kulturambícióját igazán ismeri. Rádióújságok, illusztrált hetilapok, rádiókönyvek és lexikonok, rádió-amatőrklubok teremnek egyre-másra, a rádiószalonokban rádiózenére folyik a tango és a java kora délutántól záróráig. A rádiókoncertek jegypénztára előtt már reggel tisztól fekete embersorok állnak és valóban barbár elmaradottság lenne még privát helyen is legalább néhány rádiószámot szervírozni az obligát csésze teához. Jobb fajta apparátus hatnyolcmillió, de már másfélért is egész használható akad.

A napilapok: „Mi újság az etherben?“ cím alatt hasábkon keresztül kommentálják a legújabb rádióhíreket, a legkomolyabb államférfiak nyilatkoznak sorra a legfantasztikusabb rádióproblémákról. Seitz polgármester nagy ceremóniák között felavatja a városháza első hivatalos felvevőállomását és a pénzügyminiszter és a postaigazgató között úgy a rádiótörvény, mint a rádiójog körül viharos csaták és rivalizálások dülnek.

(Rádiódrámák és etherstarok)

Külön kellene még ismertetni a rádió szerepét a művészetben. A lehetőségek itt talán még a filmnél is szélesebbek, — rádiószindarabok és rádiómonodramák fejlődnek napról-napra, egy egész speciális előadóművészet, amelynek egyetlen eszköze a hang, kiváló reprezentánsai pedig azok, akiknek organuma a rádióátvitelre különösen alkalmas, az „etherstarok“.

Nem is kell a színház, vagy a koncerttermekig elfáradni, az otthou exkluzív magányában szeretheti meg mindeki mindazt, amit a világ művészei ömagukból kitermelnek.

Igy lesz a modern technika legnépszerűbb vívmányaiból a legszélsőbb individualizmus szolgálója, a lelki exkluzivitás legtokéletesebb eszköze. A mai Zaratusthrákat és Diogeneseket, ha el

— TROUBLE JACKIE COOGAN —

— Tiltakozás a törökországi felekezeti iskolák betiltása ellen. Párisból jelentik: A törökországi felekezeti iskolák betiltása alkalmából Jessé Curedy, Franciaország főbiztosa a török külügyi hivatalnak jegyzéket nyújtott át, melyben tiltakozik az a görög egyezmény és a lausannei szerződés ilyenmű megszegése ellen, mely különösen akkor jogsértő, amíg a francia és török kormány közt az iskolák ügyében hivatalos tárgyalások folynak. Franciaország főbiztosa egyébként a többi érdekelt államot és a nagyhatalmokat is felhívta hasonló tiltakozására. A török zsidóság nevében a chachambasi már tiltakozott a jogsértő rendelet ellen.

— Meghosszabbították a Szociális Misziótársulat kiállítását. A Szociális Misziótársulat mármár második ízben kiállítást rendez, amely antikvitiók és műtárgyak vagyonmentő vására. Ezzel az aukcióval elérik azt, hogy egyrészt az elszegényedett osztályok jobb áron értékesíthetik műtárgyaikat, másrészt a közönség is hozzájuthat olyan értékekhez közvetlenül, amelyeket csak a közvetítők hosszú láncán keresztül szerezhetnének meg. Mint értesülünk, a kiállítást, hogy mindenki számára hozzáférhetővé tegyék, hétfőig meghosszabbították.

— Olaszország gyászolói Dusét. Rómából jelentik: Valamennyi lap első oldalát Dusénak szenteli és hosszú cikkekben méltatják képességeit. Róma valamennyi színházában a gyász miatt szünetel az előadás. A nagy tragikát államköltségen temetik el, május 1-én teszik holttestét Newyorkban hajóra és szállítják haza.

— Zsidó irodalom eszperantó nyelven. Kolnából jelentik: Az „Esperanto Triumfonta“ című folyóirat külön mellékleten közli a héber és jiddis irodalom jobb termékeit. Ezzel az idézett újság Dr. Zamenhof emlékének is áldozni kíván. Zamenhof, az eszperantó alapítója és fejlesztője tudvaleg zsidó volt és a zsidó irodalom nagy tisztelője. 1917-ben halt meg, a peszachi heten. Ő maga Mézes öt könyvét, Kohéletet és a zsoltárokat fordította le, azontul az új zsidó irodalomtól néhány Solem Alajchem novellát. Az eszperantó folyóirat ezuttal Bialik „A vihar“ című költeményét közli, azonfelül Schalom Asch „Mit dem Strom“ című kétfelvonásának részleteit, továbbá Steinberg Judának „A naiv ember“ című kedves rajzatát, David Frischmann mesékkal, I. L. Perc pedig egy novellával szerepel a mellékleten.

— Nagy vasuti katasztrófa Nagybecskerekben. A nagybecskereki pályaudvaron nagy zombaton délben feltizenkettőkor vasuti szerencsétlenség történt. Délelőtt tizenegy órakor érkezett meg a verseci személyvonat s miután az utasok kiszálltak belőle, a szerelvényt egy mellékvágányra tolták. Tolatás közben befutott a pancsovai vonat és teljes sebességgel rohant bele a verseci szerelvénybe. A mozdony és az első kocsi teljesen összetörték. A Pancsováról jött utasok közül négyen meghaltak és husznál többen megsebesültek. A mozdony vezetőjét és fűtőjét súlyos sebesülésekkel a kórházba szállították, de életbenmaradásukhoz kevés a remény. A vizsgálat kiderítette, hogy a baleset körül egy orosz nemzetiségű forgalmi tisztviselőt terhel a mulasztás, mert dacára annak, hogy a pancsovai vonat beérkezését már jelezték, mégis ugyanarra a vágányra engedte a tolató verseci szerelvényt. A forgalmi tisztviselőt letartóztatták.

— Felfüggesztett rendőrségi detektívek. Néhány nappal ezelőtt az „Intim“ kávéház egyik sarokasztalánál egy többtagú társaság kártyázott. A kártyázás egészen szolid játékkal kezdődött, de a játék hevében a társaság hazárdirozásba ment, át és kezdetét vette a makaó. Estefelé járt az idő amikor belépett a kávéháza Ilea Gavril detektív, akinek feltűnt a makaó társaság és magát megnevezve, igazolásra szólította fel a kártyázókat. A bankban talált pénzt a törvény nevében lefoglalta. A társaság tagjai megijedtek és busás jutalom fejében kérték a detektívet, hogy álljon el a feljelentéstől. A detektív elfogadta a felajánlott jutalmat, a bankban lefoglalt összeget is magával vitte s tényleg nem tette meg a feljelentést. Nehány nap múlva a rendőrségen tudomást szereztek Ilea megvesztegetéséről és a hitlen detektívet azonnal felfüggesztették állásából. Ugyancsak szabálytalanságokért Sütő Sándor detektívet is felfüggesztették állásából és így Ilea Gavril, valamint Sütő Sándor a mai naptól a rendőrség nevében sehol sem léphet fel.

* Alabástromfehér arcod, kezad bőre, Ha Kaiser-Boraxot keversz a fürdőbe.

Aláírták a román-török egyezményt

A hírt fentartással közli az „Adeverul“, Miért maradt el a miniszterelnök konstantinápolyi útja

(Bukarest, április 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Adeverul“ hivatalos körökből úgy értesül, hogy Floricában, a miniszterelnök birtokán, állítólag tegnap aláírták a román-török egyezményt. A lap szerint a miniszterelnök emiatt mondott le konstantinápolyi útjáról.

Kormánykörök szerint — írja az „Adeverul“ — a bukaresti török meghatalmazott miniszter autón utazott Floricába, kormányja teljes meghatalmazásával a szerződés aláírására.

Az „Adeverul“ még azt is tudja, hogy a török kormány egyenes kívánságára történt a konstantinápolyi tura elmaradása, mert az utazás túlságosan demonstratív jellegű lett volna és a török kormány a legteljesebb diszkrécióval akarja kezelni a két állam közötti szerződést. A lap hozzáfüzi, hogy a hírt a kormány tagjainak a fővárosból való távolléte miatt nem állott módjában ellenőrizni és ezért azt a legszigorúbb fentartással közli.

— Sulyos baleset a Szeret hidjának építkezésénél. Tegnap este a fővárosban riasztó hír terjedt el arról, hogy a Szeret hid építése során omlott össze, amikor a bukaresti személyvonat robogott át rajta és nagyszámu halott és sebesült az áldozat. Illetékes helyről nyert értesülés szerint a szerencsétlenségről elterjedt hírek erősen túlzottak. A Szereten át vezető fahíd, amelyen a vonatok is közlekednek, sértetlen, ellenben az ugyanott most épülő vashíd egyik cölöpe omlott össze és néhány vagon építőanyag a vízbe zuhant, a munkások közül pedig kilencen megsebesültek. A CFR. bukaresti kerületi igazgatósága azonnal balesetvizsgáló bizottságot küldött ki a helyszínre, Filitis kerületi igazgató vezetésével. A vizsgálat megállapította, hogy az építkezésnél felhasznált cement rossz minőségű.

— Merénylet Esszad pasa gyilkosa ellen. Belgrádból jelentik: Tiránai híradás szerint az albán fővárosban merényletet követtek el Rusten nemzetgyűlési képviselő ellen, aki néhány évvel ezelőtt Esszad pasát Párisban lelőtte. A képviselő állapota sulyos. Belgrádban a merényletet bosszu művének tekintik.

— Vendéghaj üvegéből. Berlinből jelentik: Thüringiában fonott üvegből vendéghaját készítettek. A parókák feltűnően könnyű és minden színárnyalatban előállíthatók. Lehet hullámosan és fonatban használni az üveghaját, úgy ahogy a divat azt megkívánja. Vigyázni kell azonban, nehogy vízzel érintkezésbe jusson, mert akkor az üveghaj, mint az emberi haj alakatlan tömeggé sűrűsödik, amit nem lehet fésűvel rendbehozni.

— A „Genius“ husvéti száma. A magyar irodalmi reneszánsz, a „Nyugat“-korszak legszebb éveit is meghaladó, pompás külsőben, még lebilincselőbb belső tartalommal jelent meg a Genius április-májusi kettős száma. Ezt a folyóiratot nemhiába nevezték el szerkesztői az egyetemes kultúra folyóiratának. A programja, mely arra irányult, hogy összefogja a világ intellektuális és művészi életének különböző és feltétlen értékkel rendelkező irányzatait, — teljes mértékben megvalósult. Tul a kicsinyes provincializmus szempontjain, tul helyi érdekű felfogásokon: a Genius hasábjain a művészet és irodalom igaz gonddal összeválogatott revélációi adnak egymásnak találkozt. Egy folyóirat, mely a jó értelemben vett Európát adja, egy folyóirat, mely izléssel párosult öntudatossággal számúzi lapjairól a dilettantizmust. A nagy-szerű, gazdag tartalomtól kimagaslóan Földi Mihály, Révész Béla és egy új orosz író: Eugenia Zamatin novellái, Ligeti Ernő finomművi báb-játéka. Szenzációs hatásúak Szabó Dezső bátyjának öccséhez intézett levelei. Franyó Zoltán műfordítási remek. Versekkel az egyetemes magyar líra jó nevei szerepelnek: Balázs Béla, Szabó Lőrinc, Salamon László, Pap József, Fekete Tivadar, Becski Irén, Wojticzky Gyula. Nagy Dániel pompás regényéről, mely külön mellékleten jelent meg, külön kell írunk. Kritikákat, szemléket, értékeléseket Kárpáti Aurél, P. Mihajlovits, Baló Elemér, Bálint Lajos, Molter Károly, Gyergyai Albert, Nagy Dániel, Salamon László, Hajdu Henrik irtak.

Otto Bendekovits wieni
előkelő marhabizományos cég
képviselőben
a Polgári Takarékpénztár Rt.
cluji pénztárat felajánlja szolgálatait marhakereskedőknek. Exportálandó marhák bevásárlására és vámolására korlátlanul nyújt előleget.

— Akik halálra kinozták gyermeküket. Prágából jelentik: A minap kezdődött meg a tárgyalás Astrenberg János Ferenc szogálatonkivüli örnagy, annak felesége és Kromer Emilia nevelőnő bünpörében, akikkel azzal vádol az ügyészség, hogy halálra kinozták Astrenberg Günther tizenhárom éves realiskolai tanuló. A tárgyalás első napján a vádlottakat és a főtanukat hallgatták ki. Az anya, aki örökölt terheltségben szenved, a szakértők megállapítása szerint beteges hajlamu, a nevelőnő pedig cinikus lelkű és szivtelen. A gyermeket a leghetetlenebb módon kinozták. A vizsgálatot vezető rendőrkapitány kijelentette, hogy ennyire lesoványodott hullát még nem látott. A holttesten harminc sebhelyet találtak. A nevelőnő nem érzi magát bűnösnek, az anya hangoztatja, hogy megérdemelten és akkor is csak enyhén fenytette meg fiát. Az apa azt állítja, hogy nem volt ideje fiának nevelésével törődni és csak a vizsgálat során értesült az állítólagos bántalmazásokról. A tárgyaláson Dittrich tanár törvényszéki orvosszakértőt hallgatták ki. Az orvosszakértő véleménye szerint a kis Günther halálát a tuberkotózis és a bélhurut által keletkezett elgyöngülés okozta. Az orvosszakértő véleménye szerint az ütlegelés nem volt döntő hatással a gyermek egészségi állapotára, azonban meg kell állapítani, hogy az állandó ütlegelés nagyon rossz hatással lehetett betegségére. Az összekötözés esz szemben a halál bekövetkezését meggyorsította. Slecht elmeszakértő szerint Astrenbergné örökölt terheltségben szenved. Atyai ágon levő rokoni tuberkulitikusok, anyját melanoklikus kedélydepresszió miatt szanatóriumban kezelték.

— Eljegyzés. Róth Herminke Halmeu és Sándor Samu Dej jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Az amerikai vasipar termelése. Newyorkból jelentik: Az Amerikai Egyesült-Államok nyersvastermelése az elmúlt évben 40,361.146 tonnát tett ki és ezzel még a háborús évek kényszertermelését is meghaladták. 1922-ben 27,219.904 és 1916-ban a legfokozottabb termelés idején csak 39,434.797 tonnát tett ki az amerikai vastermelés. Ha összehasonlítjuk az 1923. évi 40,361.146 tonnás termelést az 1908. évi 15,936.018 tonnájával, akkor megállapíthatjuk, hogy a múlt évi termelés a béketermelésnek háromszorosára emelkedett.

— Adakozás egy szerencsétlen családnak. Fogel Tóbiás, a zsidói zsidó közösség samesze a harotéren szerzett és azóta elhatalmasodott tudósbajban három héttel ezelőtt meghalt. A szerencsétlen ember után hét kiskorú árva maradt, akik közül a legedősebb tizenöt esztendőse de még nem keresetképes. A nyomorgó család felségélyezése érdekében történő adományozásokat Fränkel Mózes zsidói rabbihoz küldjék a nemes adakozók. A gyűjtést Feenczi Jakab (Zilah) 100 lejjel nyitotta meg.

— Megkezdődött a bajor rohamcsapatok pere. Münchenből jelentik: A Hitler-puccsban résztvett rohamcsapatok pere tegnap megkezdődött. A tárgyalások első része a közönség kizárásával folyik le.

— Áprilisi hó Berlinben. Berlinből jelentik: Berlinben a husvéti ünnepek alatt szokatlan hideg és szeles volt az időjárás. Ma reggel pedig hó is esett.

* Désen női kosztüm és kabát, férfi öltöny, angol szövetségtulcsok, marocaine, selymek, mosóselymek, delainek, grenadinok, zephirek, női fehérneműk, vásznak legelősebb gyárak produktumai kaphatók Birónál.

* A fejfájás, szédülés, mellszorulás, szivdobogás, étvágytalanság, gyomornyomás, fehér nyelv, rossz szájjíz oly esetekben, melyek dugulástól származnak, a „Koprol“ egy pasztillája kitisztítja az emésztés útjait és elhárítja a vértörlést. Kapható minden gyógyszerárban.

Londonban

Macdonald ellen. Barut jósa!

elbizakodott hangja, erencia kudarcára és hogy a külföldi előle-feltétlen szüksége, ell katonai kémiaját, má, mert a jelenlegi löbb utóbb véres hábo-

esics külügyminiszter esbe utazott. Az utazter beteg anyjának okben azonban ugy azásnak oka az a Pá, g, hogy Szerbia kö-lal el a beszarabiai rélemény, hogy ez a hiával való szövetség

csben

a rádióknak épügy k.

ágok és rádiósurok)

ópában Bécs az első tört és hogy milyen azt tudja elképzelni, inden internacionális gábaszivó modern Ba-és kulturambicióit illusztrált hetilapok, rádió-amatőrklubok díszsalonokban rádió-java kora délutántól gyppéntára előtt már k állnak és valóban még privát helyen is szervirozni az obligát apparátus hat-nyolc-gész használható akad. az etherben? „cím mentálják a legújabb államférfiak nyilat-sabb rádióproblémák-ny ceremóniák között hivatalos telvevállor-és a postaigazgató-ény, mint a rádiójog zálások dulanak.

imák és etherstarok)

ertetni a rádió szere-öségek itt talán még rádiószindarabok és apról-napra, egy egész melynek egyetlen esz-entánsai pedig azok, itelekre különösen al-

gy a koncerttermékg magányában szerz-anit a világ műv-

chnika legnépszerűbb individualizmus szolgál-tókételesebb eszköze. Diogeneseket, ha el-

271
222
595

Trouble Jackie Coogan

KÖZGAZDASÁG

Milyen szakmai munkások nem kapnak román vizumot. Bukarestből jelentik: A munkaügyi minisztérium referátuma alapján a külügyminisztérium átiratot intézett Románia külföldi követségeihez azzal a megkereséssel, hogy a következő munkások utleveleit ne lássák el román vizummal, mert ezekből a munkásokból az országban elegendő van és idevaló özőnlésük csak fokozná, vagy előidézhetné a munkanélküliséget: lakatosok, műszerészek, vas- és szerszámgyártók, gépszereplők, szőfőrék, elektrotechnikusok, szabók, cipészek, festők, mázoló, szerelők, irodai alkalmazottak, kereskedelmi alkalmazottak, elarusítók, fodrászok, pincérek, mészárosok, házalók, erdei munkások, kőművesek és szakmanélküli napszámosok, vagy munkások. E munkásokon kívül bármely ipari foglalkozást tűző munkás beengedhető.

A mai valutapiac

Ma a valutapiacra, tekintettel a bőji ünnepekre, szünet volt. A zürichi jegyzések a következők:

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 129—129, Amsterdam 209.5—209.5, Newyork 564—563, London 2493.5—2469, Páris 37.95—36.50, Milano 2520—2510, Prága 1663.75—1663.75, Budapest 80—80, Belgrád 715—715. Bukarest 297.5—297.5. Varsó—, Bécs 79³/₈—79³/₈.

A szabadabbá tett cikkek kiviteli illetéke. Bukarestből jelentik: A Legfőbb Vámbizottság ünnepelőtti utolsó ülésén a textilcikkek behozatali vámjáról folytatta tanácskozásait. A bizottság ezuttal sem határozott. Ezután megállapították a Legfőbb Gazdasági Tanács legutóbbi ülésén szabadabbá tett cikkek kiviteli illetékeit. Eszerint a finom sajtok kilogrammjának kiviteli díja 45 lej, a süritett tej kilója 40 lej, halkonzerv 30 lej, a gyapjuszövet kilója egy lej, lábbeli öt lej, eszertt bőr kilója tíz lej.

A dániai tenyészállataukció. Kopenhágából jelentik: A kopenhágai mezőgazdasági tanács közlése szerint a Sjaellands-kerületi állattenyésztő egyesületek május 9-én rendezik tavaszi tenyészállataukciójukat. Az aukción vörös dán tejelőfajták kerülnek felhajtásra.

A CFR. által átvett szén ára. Ismeretes, hogy az erdélyi és bánági szénbányák kötelesek termelésük 75 százalékát a vasutnak átadni a kormány által megállapított árakon. A kormány egyik legutóbb tartott minisztertanácsán megállapította a szénárakat az 1923 július 1. december 31-ike között leszállított széntételekre. Eszerint fizetnek az állami hatóságok és a CFR: 1. Petrosényi aknaszénért tonnánként 910 lej, darabos szénért 1035 lej, porszénért 805 lej. 2. Urikány-zsilvölgyi aknaszénért tonnánként 803 lej, darabos szénért 929 lej, porszénért 800 lej. 3.

Az egere-i (Erdélyi szénbánya rt., Helvetia szénbánya) és szurduki (Szurduki szénbánya rt.) aknaszénért tonnánként 656 lej és a brátkai (Prometheus bánya) aknaszénért 520 lej. Az árak az előzőkhez képest körülbelül 20 százalékos emelkedést jelentenek, szemben a munkabérek és egyéb rezi jóval magasabb emelkedésével.

A teherforgalom szünetelése. Bukarestből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága hivatalosan közli a husvét teherforgalom szünetelését. Eszerint pénteken, április huszonötödikén éjjel huszonnégy órától kezdve egészen a szerdára virradó éjszaka huszonnégy órájáig a teheráruforgalom szünetel. A személyforgalom zavartalan. Ezenkívül közlekednek a gyors-terhervonatok, tüzelőanyag-vonatok, amelyek a belföldi fogyasztásra szánt petroleumot és a városokba küldött élelmiszereket szállítják.

Kávés- és vendéglős-kongresszus Aradon. A cluji vendéglős- és kávé-szövetség kezdeményezésére elhatározták, hogy június másodikától negyedikeig Aradon az ország kávé- és vendéglősei kongresszust tartanak. Az előkészületeket már megkezdtek és a szövetség tagjait köriratban értesítették a készülő kongresszusról. A programot néhány nap múlva állítják össze.

Csehszlovák csődstatistika. Prágából jelentik: Ez év márciusában 50 csődöt nyitottak meg Csehszlovákiában: 32 Csehországban, 10 Morvaországban és Sziléziában, 7 Szlovénia és 1 Ruszinszón. 42 felderített esetben az aktívák 5,872,271 koronát, a passzívák 16,471,730 koronát tettek ki. Ugyanabban a hónapban 160 kényszereljárás indult, ebből 81 Csehországban, 54 Morvaországban és Sziléziában, 26 Szlovénia és 4 Ruszinszón. A felderített esetekben az aktívák 31,347,005 koronát, a passzívák pedig 65,129,649 koronát tettek ki.

Meghívó. A Borgói Múmalom r.-t. 1924. évi május hó 2-án d. e. 11 órakor tartja Cluj, Str. Memorandului 8. szám alatt évi rendes közgyűlést, amelyre a részvényesek az alapszabályok értelmében meghívotnak. Targysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1923. üzleti évről. 2. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása iránt. 3. Jelentések és esetleges indítványok, Borgóprund, 1924. évi ápr. 22-én Borgói Múmalom r.-t.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. Sf. O. Iosii

volt
Szép-
utca

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

Szőrméit
molykár
ellen meg-
védjük!

Értesítés!

Páris, Bécs, Berlin és lipcei bevásárlási utunkról hazaérkeztünk s módunkban van a legutolsó tavaszi divat újdonságaiával tisztelt vevőink rendelkezésére állani.

Iosif Izrael & Co.

blánar — szücs Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 2. sz. alatt

Vége rövidesen Cluj városában is kapható lesz a kiváló minőségű

Dreher-Haggenmacher-Sör!

SPORT

A husvétii sportprogram

(Cluj-Kolozsvár, ápr. 24. Az Uj Kelet tudósítójától) A Victoria a marosvásárhelyi CFR jóképességű csapatát látja vendégül vasárnap. A CFR az ország egyik legjobb közvetlen védelmével rendelkezik, ezért tehát a cluji bajnokcsapatnak minden erejét latba kell vetnie, ha győzelmet akar aratni. — Hétfőn Kolozsvár—Temesvár városközi mérkőzés. Temesvár két legutolsó vereségét most szándékszik reparálni, gondos előkészítés után a legerősebb csapatát küldi erre a találkozásra.

Husvét vasárnapján a Haggibbor teljes első csapatával lerándul Marosvásárhelyre az ottani MSE elleni mérkőzésre. A mai MSE a beolvasott MTK játékosaival értékes erőt képvisel, ismerve a két csapat erőviszonyait, fair és izgalmas mérkőzésre van kilátás.

A Haggibbor a következő felállításban fog szerepelni: Rosenfeld, Pollák, Lázárovits, Virág, Braun, Jakobi, Lázár, Fahn, Goldstein, Bécs, Ankraut. A csapatot dr. Krémer alelnök és dr. Fischer Mátyás intéző vezetik. A bíró tisztségét Nagy Lajossal, vagy Vatiánu dr.-ral fogják betölteni.

Külföldi hírek. A május 4-én eldöntésre kerülő osztrák—magyar mérkőzés bíróját Arthur Björklund svéd szövetségi bíró lesz. — Május 12-én a bécsi Hohe-Warte pályán a prágai Slavia játszik a Hakoahval utána a Cardiff City világhírű angol proficsapat játszik a Viennával. — A múlt héten Prágában megtartott 2 napos körmérkőzés alkalmával egymillió lejnek megfelelő cseh korona volt a bevétel.

Meghívó

Az „Erdélyi Enygyár részvénytársaság” folyó 1924. évi május hó 5-én délután 3 órakor Strada Regina Maria 8. szám alatt Dr. Jacobi Emil ügyvédi irodájában tartja meg

IV. évi rendes közgyűlést,

melyre a t. részvényeseket — az alapszabályok 14. §-ára való tnyelmezéssel — ezuton hívja meg az igazgatóság. Targysorozat. 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1922. üzleti év eredményéről. 2. Határozathozatal a mérleg megállapítása és felmentvény megadása tárgyában. 3. Uj felügyelőbizottság választása. 4. Esetleges indítványok. Vagyon. Készpénzkészlet 36 487.47 lei, adóssok 42.659.20 lei, 1922. évi veszteség 165.591.42 lei, összesen 244.738.09 lei. — Teher. Részvénytőke 200.000 lei, hitelezők 44.736.09 lei, összesen 244.738.09 lei. Cluj, 1922. december 31-én. Dr. Jacobi Emil ig. tag, elnök, Salamon Ede ig. tag, ügyv. igazgató, Strohli Hermann ig. tag, pénztárnok, Pauncz Bertalan ig. tag, Politzer Simon ig. tag. Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelőbizottság: Strohli Mór fb. tag, elnök, Spielmann Adolf fb. tag, Pauncz Béla fb. tag.

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

Marosvásárhelyre és környékére

SZÉKELY és RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butorterméist sztalosok furniészükségeitket legolcsóbban itt szerezhetik be

Zsák ~ Ponyva

Vétel!

Eladás

Kölcsonintézet, javítóműhely

Albala Izsó Timișoara

II., Piata Traian 2. szám. Sürgőnycim: Albala Timișoara-Fabrica Interurban telefon 60

akarnak vonulni találmány megm...
 ból való teljes ki...
 képében magukka...
 hetnek az embe...
 mányt, művésze...
 ami szép és érté...
 mindezekért szor...
 elviselniök kellen...
 Az egész viva

Ez

A gánev. E...
 egy városi ügyvé...
 helyjét, aki neki

tizenöt napon b...
 mellett egyenlíte...
 A szerencsétle...
 irodába és a pénz...
 — Da haben...
 Persze ebből...
 a bíró a vádlottat...
 — Igaz, mo...
 zsidóknál háromfé...
 Gánev — egy köz...
 kedves ügyvéd...
 szabad mondani...
 esszel rendelkez...
 ves ügyvéd uru...
 Végül 3. van egy...
 letbe tesznek és...
 vomz. Ilyen gánev

Nem akarta...
 déltánján a hivy...
 tek. Szó esett az...
 ben csak nemrég...
 sos, ki vállig erő...
 nak és földigé...
 denosa így, szólt...
 — A multkor...
 szidta a zsidókat...
 volna részolni!
 — Hát miért...
 jelenlevő.
 — No persze...
 teszem magam au

Amikor a leve...
 Rombach-utcai ven...
 és rendel egy hus...
 ben a levest, de...
 tolná, visszaküldi...
 nem elég forró. A...
 harmadik, sőt egy...
 mind visszaküldi...
 elég forró. A piuc...
 főnök odamegy a...
 — Uram, önt...
 mert egynehányez...
 hogy megkóstolta...
 elég forró.

— Természete...
 a pincér az ujját...
 az a leves nem el...
 A „jó” tej. S...
 humoráról Női G...
 alkalommal vendé...
 volna ellátni vend...
 eselédnek két csup...
 — Vidd el a két...
 nak, legyen szive...
 porba adni a tejet

Szőrmef...
 gyapjufe

akarnak vonulni valami hegytetőre, ez a hűvös találmány megmentheti az életből és a kulturából való teljes kikapcsolódástól. Nehány dróthuzal képében magukkal vihetik az egész világot. Kivihetnek az emberiségből mindent, minden tudományt, művészetet, poézist, muzsikát, mindent ami szép és értékes az emberben anélkül, hogy mindezekért szomorú cserébe magát az embert elviselnék kellene.

az egész vívmányban ez a legcsábítóbb.

M. M.

Ez történt...

A gánev. Egy vidéki zsidó megbízást adott egy városi ügyvédnek, hogy perelje be egyik falubelijét, aki neki adósa. Az ügyvéd a pert szerencsésen elvesztette és felszólította ügyfelét a honorárium megfizetésére. Ez azonban megtagadta a fizetést mert sehogy sem tudta megérteni, miért kell neki fizetni, ha az ügyvéd a pert elvesztette. Az ügyvéd beperelte és a pórvesztett zsidót kötelezték, hogy az ügyvédi honoráriumot tízenöt napon belül különbeni végrehajtás terhe mellett egyenlítsse ki.

A szerencsétlen ember beállított az ügyvédi irodába és a pénzt az asztalra cseppva így szólt: — Da haben Sie, Sie Gánev.

Perse ebből becsületsértési per lett és amidőn a bíró a vádlottat kérdőre vonta, ez így védekezett: — Igaz, mondtam, hogy gánev, de nálunk zsidóknál háromféle gánev-t ismernek és pedig: 1. Gánev — egy közönséges tolvaj, aki lop. Hát a mi kedves ügyvéd urunkra ezt nem lehet és nem szabad mondani. 2. Gánev — egy okos, raffinált eszel rendelkező ember. Hát lehet ezt a mi kedves ügyvéd urunkra mondani? A világért sem. Végül 3. van egy gánev (libanyak), amit a sólette tesznek és amely minden zsidókat magához vonz. Ilyen gánev a mi ügyvéd urunk.

Etoile, Szászváros.

Nem akarta, hogy ráismerjenek. Peszach életánján a hívek a templom udvarán beszélgettek. Szó esett az antiszemizmusról is. A községben csak nemrég letelepedett máramarosi hitsoros, ki vállig érő pájésznak, torzonborz szakállnak és földigérő elviselt kaftánnak boldog tulajdonosa így, szólt:

— A multkor a vonaton egy antisemita úgy szidta a zsidókat, hogy szinte kedvem támadt volna részolni!

— Hát miért nem tette? — kérdik tőle a jelenlevők.

— No persze, — szólt a kérdezett — majd kiteszem magam annak, hogy ráismerjenek.

Etoile, Szászváros

Amikor a leves nem elég forró. Pesten egy Bombach-utcai vendéglőbe betér egy zsidó ember és rendel egy husleveset. A pincér hozza a csészében a levelet, de a vendég anélkül, hogy megkóstolná, visszaküldi azzal a megjegyzéssel, hogy ez nem elég forró. A pincér hoz erre egy második, harmadik, sőt egy negyedik levelet, de a vendég mind visszaküldi azzal az indokolással, hogy nem elég forró. A pincér végre odaküldi a főnököt. A főnök odamegy a vendéghez és megszólítja:

— Uram, önt a pincér nem akarja kiszolgálni, mert egynéhányszor hozott levelet és anélkül, hogy megkóstolta volna, visszaküldte, hogy nem elég forró.

— Természetes, — feleli a vendég, — amíg a pincér az újját a csészében tudja tartani, addig az a leves nem elég forró. Kleó, Timisoara

A „jó“ tej. Szilágycseh községében közismert aumoráról Nöti Géza járásbírósi végrehajtó. Egy alkalommal vendéget várt, minden jóval szeretettel volna ellátni vendégét és így jó kávéval is. A családnek két csuprot adott s azt mondta neki: — Vidd el a két csuprot és mondd meg a nagyságának, legyen szives ma hivetelesen az egyik csuprotba adni a tejet és a másikba a vizet.

Sz. G. G. Szilágycseh

Szakadás fenyegeti a nemzeti pártot

Goldis, Dan Sever, Argetoianu, Averescu és Nitescu képviselők kiléptek a pártból. A párt elnöksége nem vette tudomásul a kilépést

(Bucuresti Bukarest, április 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti párt végrehajtóbizottságában a parasztpárttal való tárgyalások során igen súlyos belső konfliktus tört ki. Goldis László a parasztpárttal való föltétlen fuzió mellett foglalt állást és így élesen szembekerült Maniu Gyulával, aki arról biztosította párhivei, hogy a nemzeti párt a legrövidebb időn belül a maga erejéből is kormányra jut és így nincs föltétlen szüksége a parasztpárttal való fuzióra.

Maniu Gyulának sikerült is megakadályozni a parasztpárttal tervbe vett fuzió tervét, ami a párt legszűkebb vezetői között disszonanciát teremtett. A „Viitorul“ és az „Indrumarea“ egybehangzó jelentése szerint a nemzeti párt végrehajtóbizottságában súlyos konfliktus tört ki a parasztpárt felajánlott fuziójának visszautasítása miatt. Eszerint az erdélyiek egy csoportja Goldis, Dan Sever, Argetoianu, Nitescu és Dobrescu képviselők vezetésével bejelentették, hogy kilépnek a nemzeti párt kötelékéből. Bár a kilépést még a párt elnöksége még nem vette tudomásul, az említett két lap bizonyosra veszi a nemzeti párt kettészakadását.

Még nem tudni milyen következményekkel járhat az esetleg bekövetkező pártszakadás. Bizonyos, hogy ezzel a ténnyel az ország egyik legnagyobb és legtekintélyesebb ellenzéki pártja bomlik meg és így az ellenzéki küzdelem lendülete is. Másrészt azonban az elvi kérdések szempontjából kikristályítólag fog hatni, mert a nemzeti pártban tudvalevőleg a legkülönbözőbb világnézetű politikusok foglaltak helyet, ami természetes is, hiszen a nemzeti párt egészen az egyesülésig az egyetemes erdélyi románság reprezentása volt.

Igen valószínű, hogy a közeli napokban az illetékes körök mindent el fognak fogynak követni, hogy a pártszakadást megakadályozzák. A pártszakadás kérdését nemzetipárti politikusok távolról sem tekintik befejezett ténynek.

A bellinzonai halálvonat

Harminc halott, harminc súlyos sebesült. A milánói vonat egyik kocsija felrobbant, az utasok összeégtek. Helferich is ezzel a vonattal készült visszatérni olaszországi utjára

(Berlin, ápr. 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lapjelentések szerint a bellinzonai vasúti szerencsétlenség színhelyén tegnap délutánig harminc halottat és harminc súlyos sebesültet találtak. Az áldozatok között vannak a mozdonyok vezetői is. A halottak nagy részének személyazonosságát nem tudták megállapítani, mert teljesen megszenesedtek.

Motta szövetségi tanácsos, a svájci szövetségi vasutak vezérigazgatója Bellinzonába utazott. Az előzetes vizsgálat kiderítette, hogy a lüzerni gyorsvonat vezetője nem vette észre a tilos jelzést és ez okozta a katasztrófát. A Milánóból érkező vonat gázzal világított német kocsijának gáztartálya felrobbant, a kocsik ki-gyulladt és valamennyi utasa megégett.

akik jórészt németek voltak. A szerencsétlenség anyagi kára igen nagy. A „Neuer Badische Landeszeitung“ jelentése szerint Helferich is ezzel a vonattal szándékozott olaszországi utjára visszatérni Németországba, hogy első beszédét a választási hadjáratban Hannau-ban elmondja. Eddig még nem tudják, hogy Helferich eredeti terv szerint valóban ezzel a vonattal indult-e el Németország felé.

Mit kell tudniok az olasz egyetemekre készülő hallgatóknak

A firenzei diákegyesület levele az Uj Kelethez. Az olasz egyetemek tanulmányi rendje. A megélhetés lehetőségei

Az Olaszországban tanulmányait végző külföldi diákok firenzei egyesülete ma a következő levelet intézte az Uj Kelet szerkesztőségéhez:

Tekintettel arra, hogy az Erdélyből érkező számos információt kérő magánlevele külön-külön válaszolni nincs módunk, az önk lapja után adjuk meg az összes szükséges információkat mindazoknak, akik olaszországi egyetemre akarnak beiratkozni. Tehát:

Felvétel: Az első évfolyamra való beiratkozáshoz valamennyi olasz főiskolán az eredeti érettségi és a születési bizonyítvány bemutatása kötelező. Ezeknek az okmányoknak olasz nyelvre való fordítását az illető államban lévő olasz konzulátusnál kell eszközölni és az olasz külügyminisztériumban kell hitelesíttetni.

Azok a hallgatók, akik magasabb évfolyamra akarnak beiratkozni, eddigi tanulmányaikról szóló eredeti bizonyítványukat, valamint azoknak hiteles olasz fordítását is mellékelniük kell. Azokat a vizsgákat, amelyek az olasz egyetemi tanulmányi rend előírásai szerint az olasz egyetemeken a korábbi, az illető állam egyetemein pedig csak a későbbi évfolyamokban kötelezőek, például kell letenni.

Beiratkozás: Az olasz egyetemeken a beiratkozás október elsejétől november ötödikéig tart, kivételes esetekben az akadémiai szenátus utólagos beiratkozásra adhat engedélyt egészen november végéig.

A tanulmányi év: Az olasz egyetemeken nincs szemeszterrendszer. A tanulmányi év november ötödikén kezdődik és június végéig tart. A vizsgák június tizenötödikétől július végéig és október elejétől november ötödikéig tartanak.

Fakultások: Az olaszországi egyetemeknek a következő fakultásai vannak:

1. Orvosi fakultás, tanulmányi idő hat év.
2. Jogi „ „ „ „ „ „ „ „ négy év.
3. Filozófiai és irodalmi „ „ „ „ „ „ „ „ négy év.
4. Természettudományi „ „ „ „ „ „ „ „ négy év.

Ezenkívül az egyetemekkel egyenrangú következő főiskolák vannak:

a) Műszaki főiskolák, amelyek öt évi tanulmány után a doktor ing. cím elnyerésére jogosítanak. Ezek a főiskolák különböző fakultásokra oszlanak és pedig: műépítészeti, kultur, gépész-, elektrotechnikai, vegyész- és hajóépítőmérnöki fakultásokra.

b) Gyógyyszerészeti főiskolák három évi tanulmányi idő és egy évi praxis után gyógyszerészmesteri oklevélre, vagy négy évi tanulmányi idő és egy évi praxis után doktor chemae et pharmaciae címre jogosítanak.

c) Mezőgazdasági főiskolák Bolognában és Porticiban vannak. A tanulmányi idő négy év és doktor agronomiae címre jogosít.

d) Állatorvosi főiskolák Milanóban és Torinóban vannak.

e) Kereskedelmi főiskolák négy évi tanulmányi idő után szintén doktri címre jogosítanak.

Átlagos költségek: A költségek városok szerint különbözőek. Átlagosan háromszáz-négyyszáz lírara van havonta szükség. Egy szoba havi bére körülbelül száz százötven líra.

Ösztöndíjak és munkaalakalom: Olaszországban sem zsidó, sem olasz ösztöndíjak nincsenek. Munkát találni szintén lehetetlen. Idegen nyelvek oktatásából sem lehet megélni, mert igen sok a külföldi nyelvmester Olaszországban.

Menzák: Zsidó menzák a következő városokban vannak: Torino, Padua és Firenze.

Tisztelettel

az „Associazione Economica fra Studenti Stranieri a Firenze“ elnöksége

Szőrmefestés és gyapjufestés

TAVASZI RUHÁKAT A LEGSZÉBBEN TISZTÍT
"KRISTÁLY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ
Telefon 500

Gyapju és gyapju-fonalfestés

A belga kormány is elfogadja a szakértői jelentést

Franciaország adósságainak elengedését követeli szövetségeseitől. Olaszország a Ruhr-megszállás megszüntetését kívánja

(Páris, április 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lapok jelentik Brüsszelből, hogy a belga kormány a szakértők jelentését elfogadja ugyan, de határozatot csak Theunisnak és Hymansnak Poincaréval való tanácskozása után hoz.

Az antant nagyhatalmainak kormányai között megbeszélés kezdődött a Ruhr-vidék gazdasági helyzetéről és a szövetségi adósságokról. A szakértők javaslatainak sorsa ezeken a tárgyalásokon fog eldőlni.

Franciaország azt kívánja, hogy engedjék el Amerikával és Angliával szemben fennálló huszonhétmilliárd frankot kitevő adósságát. A szövetségi adósságok kérdésének ez a felvetése nem más, mint törekvés a szakértői javaslatok elintézésének elodázására.

A szakértői javaslatok közzététele után úgy látszott, hogy végre rendezés előtt áll a kérdés.

Az Uj Kelet Hetilapjának legújabb száma a következő tartalommal jelent meg:

Szépirodalom:

Anatole France: Titus (novella).
Keleti Sándor: Peszach 5684 (vers).
Heine: Atta Troll, egy nyáregji álom. A nagy zsidó lírikus ezt a halhatatlan humorus állapotát hőskölteleményét Giszkalay János fordította.

Heine: Az Atta Troll előszavából.

Tudomány:

Edelestein Jehuda: A héber eredete.

Zsidó társadalom:

Az aranysekkel.

A zsidó világ hírei:

Heti naptár. — A deji Aviva peszach ünnepélye. — Ötven cionistát letartóztattak Oroszországban. — Székházat vásárolt a berlini cionista központ. — Alfred Mond levele. — A Keren Hajjeszód eredményei Lengyelországban és Amerikában. — Anglia költségvetése Palesztinában. — Henry Ford cáfol. — A lengyelországi zsidó kereskedők önértékes felépése. — Keresztények adományai a Joint-nak. — A Keren Hajjeszód Ausztriában stb.

Az épülő Erec Jisrael hírei:

Uj kolóniák a Keren Hajjeszód pénzéből. — A jaffai dobozgyár Haifába költözött. — Felix Warburg nyilatkozata Erec Jisraelről. — Elhalasztották a palesztinai nemzetgyűlés megnyitását. — Megszüntették az állatimport-tilalmat Erec Jisraelben. — Palesztinára is kiterjesztették a szerzői jogot. — A jaffaiak követelése. — Zsidó iparosnegyed épül Jeruzsálemben. — Londoni társaság a palesztinai zsidó ipar támogatására. — Negyedmilió dollár a második amerikai Erec Jisrael kolóniára. stb.

Gyermekrovat:

Vitéz Benája láncba veri Asmödajt. (Mese.)
A Keren Kajemet XI. sz. kimutatása.

— Kedvezményes ellátás a párisi olimpiáson. Egy nagyváradi újságíró kollégánk, Faragó Rezső egy párisi idegenforgalmi irodával közösen akciót indított, amelynek segítségével 40-50 romániai látogatót kedvezményes ellátásban és lakásban részesíthet a párisi olimpiáson. A jelentkezőket a II. osztályú gyorsvonaton viszik Párisba és tizenhét napon keresztül gondoskodnak ellátásáról, lakásukról és szórakozásukról. Érdeklődők forduljanak Faragó Rezsőhöz, Nagyvárad, Kálváriacsa 20.

**MILKA
SUCHARD**
TISZTÁN ALPESI TEJ, KAKAO ÉS CUKOR.

dés, most azonban újra nehézségek merülnek fel. Az antant hatalmak között továbbra is fennállnak az ellentétek s ezek konfliktusa a szakértői javaslatok következtében csak kitoldódott, de

nem szűnt meg.

Ellentétes irányú ezúttal a francia és az olasz politika is. A „Daily Telegraph” értesítése szerint Mussolini határozottan kívánja a megszállási költségek, valamint a rajna-tartományi szövetségi bizottságok adminisztrációs költségeinek minimumra szorítását. Ezek a költségek Németországot terhelik és feleslegesen sokban hozzájárultak a német pénzügyi helyzet leromlásához. Ezért kívánja Mussolini a megszállás redukálását és sürgeti egyre nyomatékossabban a Ruhr-vidék katonai és gazdasági kiürítését.

— A budapesti nyomdászfőnökök nem hajlandók további engedélyre. Budapestről jelentik: A „Magyar Sajtó” közli a nyomdász-főnökök egyesületének nyilatkozatát, amely szerint a főnökök a bérek tekintetében a legvégsőig elmentek. Az a körülmény, hogy az iparra súlyos megterhelést jelentő engedélyeket a nyomdászok főbizalmi testülete elvetette, bizonyítja, hogy a főbizalmiak nem képviselik a munkások igaz érdekeit. A főnökök által felajánlott bérek olyan magasak, hogy ahhoz hasonlóak egyetlen iparágban sincsenek, nem is beszélve a szellemi munkásokról. A főnökök elhatározták, hogy tovább is kitartanak. — A letartóztatott kommunisták ügye. Bukarestből jelentik: Munteanu tábornok hadügyi államtitkár és Nicolescu tábornok bukaresti rendőrprefektus között tegnap újabb tanácskozás volt a kommunisták ügyében és más kérdésekben.

— Merénylet a francia anarchisták vezére ellen. Párisból jelentik: Az elmúlt éjszaka az anarchisták vezére, Saure ellen, a Camelots du Roy rojalista szövetség több fiatal tagja merényletet követett el és az anarchista vezért több revolverlövéllyel megsebesítette.

— Megtalálták Édeskuthy Jenő holttestét. Budapestről jelentik: Édeskuthy Jenő ötvenkét éves ásványvízgyógykezelő holttestét, aki március elején a Margit-hidról a Dunába ugrott, Tolnamegyében kifogták.

Steinhardt-Mulató Kolozsváron!

Kolozsvár legelőkelőbb és legjobb mulatója, melyet a

DACIA-KERT

STR. GEN. POETAŞ (V. DÉZSMA-U.) 23

vezetősége a legnagyobb ádozatokat sem kimélve, rendezett be.

Maga Steinhardt leszerződése is a legnagyobb garancia arra, hogy a közönségnek a legnagyobb élvezetekben lesz része, akinek a leszerződésért a legnagyobb világvárosok versengenek.

Ugyancsak sikerült leszerződnie a bukaresti Alhaua legjelesebb tagját, Niculescu Buzau-t, aki mint a román társulat igazgatója fogja felelősséget tenni a látogatóknak az ott töltött órákat.

Ugyancsak világvárosi jelleget kölcsönöz a mulatónak a szabad mozi is.

Elsőrendű étterem, külön italok!

Rador

HIREK

Az Uj Kelet Sz. egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Feljelölés szerkesztő: Dr. Marton Ernő.

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

— Az Uj Kelet legközelebbi száma a közbeeső ünnepek miatt vasárnap reggel a rendszer időben jelenik meg.

— Otto Warburg tanár Palesztinában telepedett le. Jeruzsálemből jelentik: Otto Warburg tanár, a hírneves botanikus és agrónomus, állandó tartózkodásra Palesztinába érkezett. A tudós átveszi a botanikai kísérleti állomás vezetését.

— A Farkas-utcai tánciskolában inzultáltak egy zsidó diákok. Tegnap este a katolikus gimnázium tornatermében levő tánciskolában többek között L. S. zsidó orvostanhallgató is megjelent. Tizenegy órakor, mikor a tánciskolában a tanítás végetért, a gyanútlanul távozó L. S.-t a tornaterem ajtajában hat fiatalember feltartóztatta és minden szó nélkül utatleni kezdte. A szorult helyzetben levő L. S. segítségért kiált, mire támadói futásnak eredtek. L. S. vérző fejjel és feldagadt arccal ment az elsőkerületi rendőrséghez, ahonnan segítséget kért, de mire a rendőri segítség megérkezett, a támadóknak nyoma veszett. L. S.-t, aki a homlokán és szemén súlyosan megsérült, a mentők résztesítették első segélyben. Az elsőkerületi rendőrség megindította a nyomozást az éjszakai támadók kiletének megállapítására.

— Nem engedélyezték a bukaresti tartalékos tisztek manifesztációját. Bukarestből jelentik: Ma este érkezik a fővárosba Cresfield angol ezredes, az angol frontarcosok szövetségének elnöke. A román tartalékos tisztek képviselői engedélyt kértek a belügyminisztertől, hogy a vendéget manifesztációval fogadjassák. A miniszter azonban nem adta meg az engedélyt, mert az ostromállapotra való tekintettel nem akar precedenst alkotni.

— Nitti fia megtámadott egy lapszerkesztőt. Milanóból jelentik: Nitti volt miniszterelnök fia bottal megtámadta a Nápolyban megjelenő „Meccogiorno” című napilap szerkesztőjét. A támadásra az adott okot, hogy a lap egyik legutóbbi számában súlyos cikket közölt a volt miniszterelnök ellen. Nitti apja nevében elégtételt kért a szerkesztőtől aki azonban durván visszautasította, mire a fiatalember botjával betörte a szerkesztő fejét.

— Álbizottságok cluji kereskedőknél. A cluji kereskedelmi és iparkamra tudomást szerzett arról, hogy egy társaság magát „bizottsággá” nevezi ki, meglátogatja az egyes üzleteket, ahol formálisan intézkedik az üzoratórvény nevében. Jegyzőkönyvet vesznek fel, kifogásolnak, könyvek bemutatását követelik és általában úgy viselkednek, mint egy törvényes bizottság. A jegyzőkönyvek lezárása után távoznak, de néhány óra múlva a „bizottság” egyik tagja visszatér és figyelmezteti a kereskedőt, hogy néhány ezer lej ellenében hajlandó az „ügyet” megszüntetni. Több panasz alapján ma délelőtt Caciula kamarai titkár és Mazuochi kereskedelmi főinspektor jelentést tettek Gritta prefektusnak, aki az ügyben haladéktalanul megindította a nyomozást. Minden valószínűség szerint az álbizottság olyan emberekből áll, akik valamikor hatósági szolgálatban állottak, de szabálytalanságaik miatt el kellett távolítani. A kamara ezúttal figyelmezteti a kereskedőket, hogy a bizottságtól, amennyiben azoknak tagjait nem ismernek, kérjék igazolványaikat. Vagy pedig, ami mindenképpen célszerűbb, hívják fel a kereskedelmi és iparkamrát és kérjenek egy tisztviselőt, aki egyébként is a törvény 26. paragrafusában értelmében jogosult részt venni a vizsgálatban.

— Szabdlábra helyezik dr. Lusztig Jenőt és Czitrom Vilmost. A vádtanács mai ülésén foglalkozott a vizsgálóbírói végzéssel, amely a Danilescuügy három vádlottja ellen háromhavi vizsgálati fogságot rendelt el. A vádtanács úgy döntött, hogy dr. Lusztig Jenő és Czitrom Vilmos vizsgálati fogságban tartására nincsen ok és őket kaució ellenében szabdlábra helyezik.

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSÁ”-T!

Cluj telefon 6-48 és 6-65

(Lloyd 2248)

Cluj, telefon 6-48 és 6-65

Trouble Jackie Coogan

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Péntek: Nincs előadás.
 Szombat: Nincs előadás.
 Vasárnap d. e. 11-kor: Kis lord. — Gyermek előadás mérsékelt helyárral.
 Vasárnap d. u. 3-kor: A piros bugyelár. Szentgyörgyi István föllépésével. Mérsékelt helyárral.
 Vasárnap este 8-kor: Sultána. Bérletszűnetben.
 Hétfő d. u. 3 órakor: A kis kadett. Mérsékelt helyárral.
 Hétfő d. u. fél 6 órakor: Vasgyáros. Mérsékelt árral.
 Hétfő este fél 9 órakor: Diadalmasszony.

MOZGÓK MŰSORA

Péntek, április 25.

Select-Mozgó: „Barberina.“ a pólujárt Don Juan. Pompás komikus legenda 6 felvonásban, Alfred Husset, a nagy francia író regénye nyomán. Kacagató műsor.

Uránia-Mozgó: „A meztelen igazság.“ Megrázó szerelmi dráma 5 felvonásban. Főszerepben P. Menichelli és Livió Pavanelli. Minden figyelemre méltó film.

Apollo-Mozgó: „Sámson, az óriás.“ Nagyszabású szenzációs akrobata dráma 6 felvonásban. Főszerepben Lucianó Albertini, az akrobatika királya. Óriási attrakció.

Comisunea Economica a Școalei Publice de Rabin

איפוריק

מיט דער נאכטען וואכע בענינט וועדער אין דער אונטער דער לייטונג דעם דרהן דקדלתו שלויטא שטעהענדען ישיבה, דאס פאן אונזערע הייליגען תורה דורך אירע פאלגע איינשטרא מענדע לעבען.

דיא בחורים קעהרען צוריק אין דאס בית המדרש אום דען בעלעבענדען תורהלייט און זיך אויפצועהמען אונד צו תלמודי הכמים: צו דען גרונדעסטען וועלען דעם ישראל-פאלקעס צו ווערען.

דאמיט אבער דיעזע בחורים פאן נארהונט זארגען פרייא אונגעשטארט זיך אירעם שטודיום ווערען קאנגען אונד דאמיט זא טעט אויך דאס דען כבוד התורה אונטערראבענדע זאממעלן פאן וואכענעלדערן אנגעוועזען ווען עראכטען ווען עס פיר אונזערע פלויכט זעלבע מיט קאסט-טאגען אונד פרייע קווארטער צו פערזארגען.

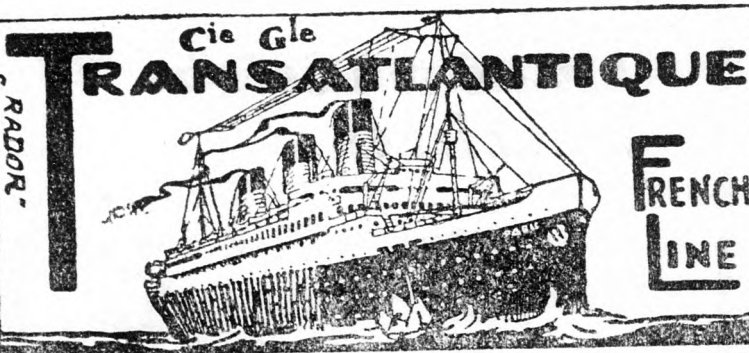
דאנק דער אפפערוועללינקייט אונד דעם ערלען געפיהלעם אונזערער בני הקהלה דיה פיר תורה ולומדיה אומט עס אויך געלונגען אים פערזארגען ווינטערזומן 40 בחורים דיעזער וואהלטהאט טהילה האפט זיין צו לאסטען. הייל אונד גוטעס זענען אלל דענען דיא אונד דיעזען אונטערשטימען!

ווער ווענדען אונס אן זא מיט דער ביטטע אונס אויך ווייטערדיק היילדיק צו ווייטע שטען דען צו וואללען דאך ערנעהט אונזער אנווער אויך אן דיעזענען דיא ביזלאנג קיינען אנטהיל אן דיעזער מצוה נאחמען. זא מאגען צו ערהאלטען אונד צום אויפבליהען דיעזעם לעבענסבוימען ביטראגען דער אידענען אונד אירעם הייזע וואהלשטאנד גליק אונד לאנגעם לעבען געוואהרען!

קלויש די דודו'ס פסח תרפ"ד לפ"ק. כ"ט הודע. ד"ק שמעון גלאונער. נשיא הודע.

DAGIA építési anyagok raktára megnyílt!
 Raktár és iroda Cluj, Str. Moldovici (v. Varga-u.) 4. Telefon 5.
 Ajánl szolid napi áron megrendelésre házhoz szállítva: Portlandcementet, meszet, gipszet, gipsztáblát, különböző cserepet, fedélemet és mindennemű építési anyagot.

Előírások
hitelesített űrmértékeket gyári
GRÜNWALD JAKAB
 bádógaruüzeme, Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

Havre—New-York
 Gyorspostajáratok
 Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
 Haiti—Antillák—Északafrika felé
 Felvilágosításokat nyújt:
SOC. „SARNIA“
 Pasagiul Comedia BUCURESTI
 és „RECLAMA“ CLUJ
 Rador 902

Weisz Testvérek Rt.
 szalagszövőgyára Satu-Mare
 Gyárt bőrkereskedők részére cipő- és eszma-huzót (struplit), rélcipő selyemfűzőt. Rövid-áru nagykereskedőknek különféle selyem-szalagokat a legversenyképesebb árakban!

Rapid 4 és 6 csapos sörlefejtő készülékek Gloria és korona dugaszoló-gépek, valamint az összes alkatrészek külön kaphatók a Banca Industrială și Comercială, Cluj, Strada Regina Maria 9.
 Parafa- és koronadugót állandóan raktáron tart

Zsák Zsineg Kötél
 HAYAS DEZSÓ TIMISOARA

Első Erdélyrészi Ékszerárúgyár
 Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
 Telefon Interurban 2-13 ★ Sörgönc: Juvaere, Cluj
Ékszerárúgyártás, nagykereskedés
 Fogászati arany és forrasztó ★ Arany, ezüst és platina-beváltái
 Kienze és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaeztűs árgyakban nagy lerakat.
 Bank viszontelárusítóknak!

MARX
 email-, padló-, kocsi-, copal-, kertibutor- és kalplakkok minden színben
NÜRNBERGI V. P.
 korong-, mintázó-, fényező-, marok-, vonalzó-, enyvező- és íróecsetek
 Valamint firniss, zinckweiss, vegyi- és földfestékek elsőrangú minőségben érkeztek.
Áruink jó minőségéért szavatolunk
RADOS & CO. CLUJ
 festéknagykereskedése, Calea R. Ferdinand 21. Telefon 692

CEMENT-IPARI GÉPEK
 Cementtöcserepek, beton-és salaktéglák, üreges betonblokkok, padló-, járda- és garnitoidlapok gyártására, kézi és erőhajtásra, formák, betoncsövek, kutgyűrűk, lépcsők, vályuk stb. előállítására, közúti, hengerművek, betonkeverők, I-a cementfestékek. Te jes asbestcement pa'agyári (Eternit) berendezések. — Betonkeverőgépek
MODERNA
 ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS RADIATOR R-T. BRASSÓ, KIS-UTCA 12. SZÁM
 Árlapok, költségvetések és látogatás díjmentesen

Holländer Miksa Temesvár, IV., I. C. Brătianu 4/a
 Telefonszám 11-59
Boln zombolgyai cserépgyárak kizárólagos képviselője
 Bármely mennyiséget szállít! Kérjen mintát és árajánlatot!

lyi és hánsági zsidóság
 dr. Marton Ernő.
 Ernő
 ását csak a forrás meg-
 60 lei, negyedevre 170 lei
 re 620 lei.
 közelebbi száma a
 rnap reggel a rendes
 anár Palesztinában
 aból jelentik: Otto
 botanikus és agronó-
 palesztinába érkezett. A
 rleti állomás vezetését.
 iskolában inzultáltak
 este a katolikus gim-
 tánciskolában többek
 hallgató is megjelent.
 ánciskolában a tanítás
 zó L. S.-t a tornate-
 ber feltartóztatta és
 ezdte. A szorult hely-
 rt kiabált, mire táma-
 vörös fejjel és felda-
 etti rendőrséghez, ahon-
 ire a rendőri segítség
 nyoma veszett. L. S.-t,
 ulyosan megsejtült, a
 egélyben. Az elsőkerü-
 a nyomozást az éjsza-
 lapítására.
 k a bukaresti tartá-
 cióját. Bukarestből
 a fővárosba Cresfield
 ontharososok szövetsé-
 rtalékos tisztek kép-
 belügyminisztertől,
 ációval fogadhasák.
 a adta meg az enge-
 tra való tekintettel
 ni.
 nadott egy lapszer-
 Nitti volt miniszter-
 a Nápolyban megje-
 pilap szerkesztőjét. A
 hogy a lap egyik leg-
 et közölt a volt mi-
 nevében elégtételt
 onban durván vissza-
 r bajával betörte a
 ereskedőknél. A duji
 adomást szerzett arról,
 zottságú" nevezi ki,
 aket, ahol formálisan
 évében. Jegyzőkönyvet
 yvek bemutatását kö-
 kednek, mint egy tör-
 nyvek lezárása után
 ra a „bizottság" egyik
 i a kereskedőt, hogy
 landó az „ügyet" ben
 n ma délelőtt Caciula
 ereskedelmi főinspek-
 refektususk, aki az
 adította a nyomozást.
 az albizottság olyan
 or hatósági szolgálat-
 gaik miatt el kellett
 figyelmezteti a keres-
 amennyiben azoknak
 igazolványukat. Vagy
 erübb, hívják fel a
 s kérjenek egy tiszt-
 rvény 26. paragrafusá-
 ti a vizsgálatban.
 k dr. Lusztig Jenő
 tanács mai ülésén
 végzéssel, amely a
 ttja ellen három-
 elt el. A vádtanács
 tig Jenő, és Ozitrom
 tartására ninosen
 szabadlábra helyezi.

SÁ"-T!
 -48 65 6-65

A PRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Egy szép és jókarban élő **הורר** eladó. Érdeklődni Mendel Józsefnél, Huedin. 7134

Egy zsidó szakácsné keresztetik azonnalra a Park szanatorium rituális konyhájához. 7137

Főkönyvelő, termény- és malomszakmában perfékt, állást keres. Leveleket „Ónálló” jellegre a kiadóba kér. 7138

Barzel

Fierarie Vasúzet

Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13

Telefon 1049

Perzsa és szmirna szőnyeg jutányos áron kapható és megrendelhető bármily méretben a

Covoara-

nál Cluj, Strada Londrei (Hosszu-utca) 26. Kérjen árajánlatot. 1670

Hölgyek figyelmébe!

Mindennemű modern hajmunkák, tambourir választék, kizárólag elsőrendű anyag s készítmény, L'Oréal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vidékre is eszközök. Vágot haját kicsinyben és nagyban veszek. —

Mussa Gyula Cluj Str. Memorandului 10

Keresték egy vallásos zsidó nő, ki önállóan főzni tud. Treitel Izidor Alba-Iulia. 7099

500

kötetből álló rabbinikus könyvtár egy tételben eladó

Ajánlatokat „Schassz” jellegre továbbit a kiadóhivatal.

Két ügyes megbízható cipőkereskedőség azonnali belépésre felvétetik, román nyelv megkivántatik. Szombaton zárva. — Ajánlatokat fizetési igény nyel küldendők Grünfeld Testvérek céghez Satu-Mare. 7129

Kávéházi és éttermi pincértanoncokat kerestünk azonnali belépésre. Jelentkezések Vendéglős Ipartársulat, Kereskedelmi és Iparkamara épület, földszint 36. 7128

Izr. nevelő 3 gyermek mellé, aki a háztartáshoz is ért, felvétetik. Krausz Viktor Gyalu.

Társulnék üzynökséghez iparengedéllyel rendelkezővel. Forgalmas helyen irodahelyiségem van. Ajánlatot a kiadóba „Ráció” jellegre kérek.

Keresek fűrésztelepen 4 éves fiam és 1 éves lányom mellé jó házból való, perfékt német lányt. Grósz Armin Sibot (Alkenyer) és 7076

Segédet rőfös- és férfi divatszaktamból azonnali belépésre keresek. Kirakat rendezéshez értő előnyben Schatzmann Hermann Vulcan. 7124

Tordai Sörgyár RT.

kiváló minőségű különleges

HUSVÉTI SÖRT

hozott forgalomba

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

★ Románia legnagyobb textilgyára Arad ★

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

Telefon 493

Írógépek

„ROYAL” - „STOEWER” - „MERCEDES” - „ERIKA”

állandóan raktáron. — Mindennemű írógépekkel legolcsóbb beszerzési forrása. **Speciális javítóműhely!** Javításokért garanciát vállal.

Finkler Antal Cluj

Írógépvállalat, Cătea Regele Ferdinand, (a nagy vashíd mellett)

Szőlőoltvány

amerikai alanyvessző garantált fajtisza kapható

Caspari Fr.-nél, Medgyes

Tessék árjegyzéket kérni!

Kappel Anzeige Sibiu

Három új szó:

KALLA halkonservek a legjobbak!

Gyártja a „Kalla” halkonservgyár Timisoara

Kaphatók minden fűszer- és csemegekereskedésben

PALMA

kaucsuksarok és kaucsuktalp.

Viselik gyermekek és felnőttek, mert tartós, olcsó és kellemes viselet.

Öltönyök Raglánok Ulsterek

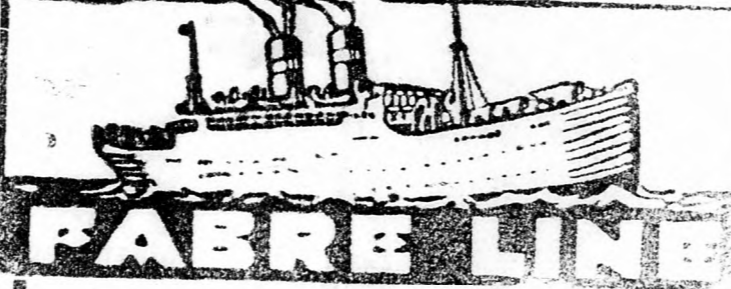
és a tavaszi divat összes újdonságai **Szántó & Komlós** férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei

CLUJ

P. Unirii 14

ARAD Színházépület

SATU-MARE Színházal szemben

FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța direkt **Newyork**

Constanța-Jaffa-Marseille **Constanța-Délaamerika** **Constanța-Canada**

az „Asia” hajó indul 1924 január 16-án

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet „Sarnia” Pasagiul Comodia, Bukarest és a „Reclama” Cluj

Radior

Carlsbadból közvetlen importált

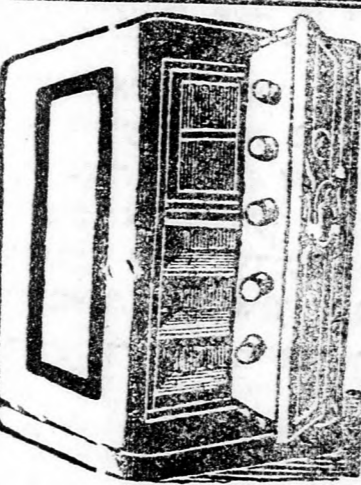
Engross Endotail

Porcellánedények

u. m. étkező-, teás-, kávékészletek, éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések. Mindenféle csiszolt üvegáruk, táblaüveg, demjoh, gyógyszerüveg legelőnyösebben bezzerezhetők

Ausländer Lajosnál Cluj

Piata Mihai Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39.

Fabrică de case de bani

Geldschrank-Fabrik Pénzszekrénygyár

Jakabfi & Co

TIMIȘOARA

Str. Timotei Cip. (Battyány-u.) 3

Telefon 12-68

Képviseleteink és mutaraktrák: Clujon Arthur Loevy & Co. szállítók, Oradea-Maren „Stabil” gépliterakat Nagypiac, — Satu-Maren Em. Weiss Söhne szállítók. — Aradon Arnold Pollák szállítók.

Férfikalapokat

fest, tisztít, formál

és vasal

Fehér István kalaposmester,

Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltenek!